

Sygn. akt VI ACa 689/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 lutego 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący - SSA Ewa Zalewska(spr.)

Sędziowie: SA Teresa Mróz

SO del. Anna Rachocka

Protokolant: stażysta Izabela Nowak

po rozpoznaniu w dniu 25 lutego 2015 r. w Warszawie

na rozprawie sprawy z powództwa R. M. i P. C.

przeciwko (...) S.A. w W. i (...) Sp. z o.o. w W.

o ochronę dóbr osobistych i zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 4 grudnia 2013 r.

sygn. akt IV C 8/13

uchyla zaskarżony wyrok w punktach pierwszym, drugim, trzecim, piątym, szóstym oraz siódmym i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w Warszawie do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt VI ACa 689/14

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 19.12. 2012 roku (data stempla pocztowego na kopercie k. 42), a nie jak to wskazał Sąd Okręgowy w uzasadnieniu w dniu 28.12.2012 r.) R. M. i P. C. wniesli o zobowiązanie pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. do opublikowania na jego koszt w terminie 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia na okres 7 dni na stronie głównej portalu internetowego (...) w ramce wielkości 1/4 ekranu, standardową wielkością liter, czcionką koloru czarnego na białym tle oświadczenia o następującej treści:

„Wyrażamy ubolewanie z powodu zamieszczenia na łamach (...) artykułu dotyczącego osoby R. M. i P. C., zawierającego nieprawdziwe i obelżywe informacje, jakoby aktor R. M. był nawet zadowolony z tego, że jego nowa dziewczyna, P. C., wygina się wieczorami na oczach innych mężczyzn. Partnerka R. M. trenuje bowiem w zamkniętym klubie sportowym dyscyplinę sportową POLE DANCE FITNESS, w której to dyscyplinie odbywają się regularne Mistrzostwa Świata i która to dyscyplina ma realne szanse, aby stać się dyscypliną olimpijską. R. M. oraz jego partnerkę P. C. przepraszamy.”

Ponadto powód domagał się kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych, płatnej na jego rzecz w ciągu 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Powódka domagała się zapłaty kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych, płatnej na jej rzecz w ciągu 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Powodowie zażądali również zasądzenia kosztów postępowania na rzecz każdego z nich, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwana (...) S.A. w W. w odpowiedzi na pozew (k. 47) wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów, podnosząc brak po swojej stronie legitymacji biernej, z uwagi na to, że nie jest wydawcą serwisu internetowego (...) oraz z uwagi na to, że nie dopuściła się jakiegokolwiek działania lub zaniechania, którym naruszyłaby dobra osobiste powodów. Z ostrożności procesowej pozwana, gdyby Sąd nie uwzględnił zarzutu braku legitymacji biernej po jej stronie, podniosła także argumenty na okoliczność tego, że sporny materiał zmieszczony na stronach internetowych nie naruszył jakichkolwiek dóbr osobistych powodów, pozwana nie zamieściła żadnego z komentarzy opublikowanych pod spornym materiałem i nie jest właścicielem, nie wydaje, ani nie administruje serwisem internetowym (...), a co z tym idzie nie ponosi odpowiedzialności za działania tego serwisu. Odnosząc się do żądanej przez powodów formy opublikowania oświadczenia pozwana podniosła, że powodowie nie wykazali, aby przedmiotowe artykuły opublikowane były na stronie głównej serwisu internetowego (...), jak również by materiał zajmował „1/4 ekranu”. Tym samym zdaniem z pozwanej żądanie powodów w zakresie publikacji oświadczenia jest nieodpowiednie do rzekomego naruszenia, a więc sprzeczne z art. 24 § 1 k.c. Odnosząc się do roszczenia majątkowego zgłoszonego w pozwie, pozwana podniosła, że kwestionuje istnienie jakichkolwiek podstaw faktycznych i prawnych uzasadniających przyznanie powodom jakiegokolwiek zadośćuczynienia. Podniosła, że nie można jej przypisać zawinionej odpowiedzialności za rzekomą krzywdę powodów, a tym samym żądanie zasądzenia od niej kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia na rzecz każdego z powodów pozbawione jest jakichkolwiek podstaw.

Powodowie po doręczeniu im odpisu odpowiedzi na pozew, pismami procesowymi datowanymi na 18 marca 2013 r. (k. 105 i k. 125) podtrzymali powództwo w całości. Wskazali, że w ich ocenie pozwana ma legitymację bierną jako właściciel serwisu internetowego (...) i tym samym, jako podmiot udostępniający usługi świadczone drogą elektroniczną, odpowiada jako usługodawca za treści opublikowane na jego portalu. Jednocześnie powodowie wskazali, że podmiotem pośredniczącym w dostępie do tych usług jest (...) Sp. z o. o. jako administrator portalu internetowego (...) i w związku z tym złożyli wniosek o wezwanie do udziału w sprawie obok pozwanej jako dodatkowego pozwanego spółki (...) Sp. z o. o. z siedzibą w W..

Postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2013 roku (k.144) Sąd Okręgowy na wniosek powodów wezwał do udziału w sprawie spółkę (...) Sp. z o.o. w W. w charakterze pozwanego na podstawie art. 194 § 3 k.p.c.

Pozwana (...) Sp. z o. o. z siedzibą w W. w odpowiedzi na pozew (k. 159) wniosła o zwrot pozwu jako nienależycie opłaconego zgodnie z art. 130⁽²⁾ § 1 k.p.c., a w przypadku nieuwzględnienia powyższego wniosku wniosła o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu swego stanowiska procesowego w zakresie żądania oddalenia powództwa podniosła, iż powodowie nie uwodnili podnoszonych w pozwie twierdzeń, a tym samym zasadności wniesionego powództwa. Pozwana podkreśliła, że powództwo winno być oddalone w szczególności z tego względu, że powodowie są osobami publicznymi, które dobrowolnie, przez podejmowane przez siebie wysiłki dążą do uzyskania rozgłosu i zwiększenia zainteresowania swoimi osobami szerszej publiczności i w związku z tym zakres dozwolonych komentarzy i informacji na temat powodów jest szerszy oraz z uwagi na charakter serwisu (...) oraz na fakt, że przedmiotowy artykuł nie ujawniał informacji z życia prywatnego powodów, ani nie obrażał powodów, a jedynie satyrycznie komentował powszechnie znane informacje dotyczące powodów. Pozwana podkreśliła także brak jej odpowiedzialności za komentarze internautów, z tego powodu, że nie zostały przez nią napisane, ani opublikowane, a ponadto pozwana do dnia przedstawienia jej przez pozwanego (...) wezwania do usunięcia artykułu i komentarzy użytkowników serwisu

nie miała wiedzy na temat ich treści, tym samym nie ponosi odpowiedzialności za ich treść, co wynika z art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Pozwana podnosiła także brak naruszenia dóbr osobistych powodów i brak bezprawności ewentualnego naruszenia ich dóbr osobistych. Z ostrożności procesowej pozwana podniosła także to, że powodowie nie wykazali przesłanek z art. 488 k.c. do uwzględnienia roszczenia o zasądzenie zadośćuczynienia w dochodzonej kwocie. Odnosząc się do treści i formy żądanego oświadczenia pozwana wskazała, że żądanie zamieszczenia oświadczenia na stronie głównej serwisu (...) i to przez 7 dni jest nieadekwatne do rzekomego naruszenia, a więc sprzeczne z art. 24 § 1 k.c.

W dniu 13 września 2013 roku wpłynęło do Sądu pismo powodów (k. 207), w którym sprecyzowali oni powództwo w stosunku do obu pozwanych, wnosząc o: zobowiązanie pozwanych in solidum do opublikowania na ich koszt w terminie 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia na okres 7 dni na stronie głównej portalu internetowego (...) w ramce wielkości ¼ ekranu, standardową wielkością liter, czcionką koloru czarnego na białym tle oświadczenia o następującej treści:

„Wyrażamy ubolewanie z powodu zamieszczenia na łamach (...) artykułu dotyczącego osoby R. M. i P. C., zawierającego nieprawdziwe i obelżywe informacje, jakoby aktor R. M. był nawet zadowolony z tego, że jego nowa dziewczyna, P. C., wygina się wieczorami na oczach innych mężczyzn. Partnerka R. M. trenuje bowiem w zamkniętym klubie sportowym dyscyplinę sportową POLE DANCE FITNESS, w której to dyscyplinie odbywają się regularne Mistrzostwa Świata i która to dyscyplina ma realne szanse, aby stać się dyscypliną olimpijską. R. M. oraz jego partnerkę P. C. przepraszamy.”

Oświadczenie winno być podpisane zarówno przez (...) jak i (...). Sp. z o.o.

Ponadto każdy z powodów domagał się zasądzenia od pozwanych in solidum (a nie jak wskazał Sąd Okręgowy w uzasadnieniu solidarnie), kwoty 20.000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych, płatnej na rzecz każdego z powodów w ciągu 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty z zaznaczeniem, że zapłata przez jednego z pozwanych zwalnia wobec powoda drugiego z pozwanych do wysokości zapłaty, natomiast aż do zupełnego zaspokojenia każdego z powodów obaj pozwani pozostają zobowiązani.

Powodowie zażądali również zasądzenia od pozwanych in solidum kosztów postępowania na rzecz każdego z powodów, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwani ustosunkowując się do powyższego sprecyzowania żądania pozwu w pismach procesowych z 30.9.2013 r. (k. 231) i z dnia 27.09.2013 r. k. 240 podtrzymali swoje dotychczasowe stanowiska procesowe. Dodatkowo pozwana (...) S.A. wniosła o oddalenie lub o odrzucenie powództwa w zakresie żądania opublikowania sprostowania z uwagi na to, że uległo ono prekluzji zgodnie z art. 31a ust. 3 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe. Pozwana (...) Sp. z o.o. wniosła także o pominięcie jako spóźnionych wniosków dowodowych wskazanych przez pełnomocnika powodów w piśmie z dnia 11 września 2013 r. oraz podtrzymała wniosek zawarty w odpowiedzi na pozew o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania strony pozwanej ad. 2 na okoliczności wskazane w odpowiedzi na pozew.

Do dnia zamknięcia rozprawy przed Sądem Okręgowym strony nie doszły do porozumienia. Dnia 20 listopada 2013 roku na rozprawie Sąd Okręgowy oddalił wniosek pozwanego ad. 2 o dopuszczenie dowodu z przesłuchania strony oraz dopuścił dowód z dołączonych do akt dokumentów. Pełnomocnik pozwanego ad. 2 z uwagi na oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z przesłuchania strony pozwanej ad. 2 złożył zastrzeżenie do protokołu w trybie art. 162 k.p.c., wskazując na naruszenie art. 299 k.p.c. i art. 300 k.p.c. Ponadto pełnomocnicy podtrzymali dotychczasowe stanowiska w sprawie, wnosząc o zwrot kosztów procesu, przy czym pełnomocnik pozwanego ad. 1 wniósł o ich zasądzenie od powodów solidarnie, a pełnomocnik pozwanego ad. 2 wniósł o zasądzenie od powodów kosztów procesu oddzielnie od każdego z powodów. Ponadto pełnomocnik pozwanego ad. 2 wniósł także o właściwe rozliczenie kosztów opłaty sądowej, która nie została poprawnie uiszczona przez powodów.

Wyrokiem z dnia 4 grudnia 2013 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w punkcie pierwszym zobowiązał pozwanych (...) S.A. z siedzibą w W. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. solidarnie do opublikowania na ich koszt w terminie 7 dni od uprawomocnienia się orzeczenia na okres 7 dni na stronie głównej portalu internetowego (...) w ramce wielkości 1/4 ekranu, standardową wielkością liter, czcionką koloru czarnego na białym tle oświadczenia o następującej treści:

„Wyrażamy ubolewanie z powodu zamieszczenia na łamach (...) artykułu dotyczącego osoby R. M. i P. C., zawierającego nieprawdziwe i obelżywe informacje, jakoby aktor R. M. był nawet zadowolony z tego, że jego nowa dziewczyna, P. C., wygina się wieczorami na oczach innych mężczyzn. Partnerka R. M. trenuje bowiem w zamkniętym klubie sportowym dyscyplinę sportową POLE DANCE FITNESS, w której to dyscyplinie odbywają się regularne Mistrzostwa Świata i która to dyscyplina ma realne szanse, aby stać się dyscypliną olimpijską. R. M. oraz jego partnerkę P. C. przepraszamy za naruszenie ich dóbr osobistych takich, jak godność, dobre imię, prywatność, wizerunek, cześć, pozycja zawodowa i prestiż.

Podpisy

(...) S.A. z siedzibą w W. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W..”;

w punkcie drugim zasądził od pozwanych (...) S.A. z siedzibą w W. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. solidarnie na rzecz powoda R. M. kwotę 20.000 zł, płatną w ciągu 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia;

w punkcie trzecim zasądził od pozwanych (...) S.A. z siedzibą w W. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. solidarnie na rzecz powódki P. C. kwotę 20.000 zł, płatną w ciągu 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 4 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia;

w punkcie czwartym oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

w punkcie piątym zasądził od pozwanych (...) S.A. z siedzibą w W. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. solidarnie na rzecz powoda R. M. kwotę 2.760 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

w punkcie szóstym zasądził od pozwanych (...) S.A. z siedzibą w W. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. solidarnie na rzecz powódki P. C. kwotę 2.760 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

w punkcie siódmym zasądził od pozwanych (...) S.A. z siedzibą w W. oraz (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. solidarnie na rzecz powoda R. M. i powódki P. C. kwotę 2.600 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej od pozwu.

Powyższe rozstrzygnięcie zapadło w oparciu o stan faktyczny, ustalony przez Sąd Okręgowy w sposób następujący.

Przedmiotem działalności (...) S.A. jest w szczególności zarządzanie stronami internetowymi (hosting). Strona internetowa (...) umożliwia od strony technicznej dodawanie przez internautów komentarzy pod zamieszczonymi artykułami. Do opcji tej odnosi się regulamin zamieszczony na stronie internetowej pod adresem (...). Punkt 5 ww. regulaminu dotyczący komentarzy stanowi m.in., iż „Zakazane jest dostarczanie/prezentowanie przez użytkowników w serwisie (...) treści o charakterze bezprawnym. Administrator zastrzega sobie prawo blokowania dostępu do tych treści na zasadach przewidzianych przepisami prawa”. Na ww. stronie internetowej dnia 31 lipca 2012 roku pojawił się artykuł pod tytułem (...) Do tego artykułu internauci dodali liczne komentarze mieszczące się bezpośrednio pod artykułem. O fakcie zamieszczenia na stronie internetowej inkryminowanego artykułu oraz komentarzy powodowie dowiedzieli się od osób trzecich. Sąd Okręgowy wskazał, że wiele z tych komentarzy narusza w sposób ewidentny dobra osobiste powoda i powódki. Do tych nagannych komentarzy Sąd Okręgowy zaliczył wszystkie wymienione w pozwie. Sąd Okręgowy wskazał, że nagannych wypowiedzi internautów jest więcej, ale te zamieszczone w pozwie w sposób najbardziej rażący i obelżywy naruszają dobra osobiste powodów, takie jak godność, dobre imię, prywatność, wizerunek, cześć, pozycja zawodowa i prestiż.

Sąd ustalił, że R. M. jest polskim aktorem filmowym i teatralnym, cenionym i szanowanym w branży artystycznej, a P. C. uprawia sport rozpowszechniony na świecie pod nazwą „pole dancing”. Jest to swego rodzaju pokaz akrobatyczny, wymagający dużej siły fizycznej, a zarazem dużej sprawności i gibkości. Ma szansę stać się dyscypliną olimpijską. Nie jest to zawód.

Sąd I instancji ustalił, że opublikowane w samym artykule treści: „aktor R. M. jest nawet zadowolony z tego, że jego nowa dziewczyna, P. C., wygina się wieczorami na oczach innych mężczyzn” – jest nieprawdą. Ponadto wskazał, że porównanie powódki do K. W. – matki M. z S., było uwłaczającą konotacją, wpływającą wysoce negatywnie na wizerunek powódki.

Sąd Okręgowy ustalił, że artykuł wraz z komentarzami przez blisko trzy miesiące był zamieszczony na stronie internetowej (...), co przesądza o fakcie, iż przez ten czas trwał stan naruszenia dóbr osobistych powodów, spowodowany bezprawnym działaniem strony pozwanej. Powodowie dnia 11 września 2012 roku wystosowali do pozwanego ad. 1 wezwanie do zaniechania naruszeń dóbr osobistych wraz z wezwaniem do opublikowania stosownego oświadczenia z przeprosinami i zapłaty zadośćuczynienia pieniężnego. Pozwany ad. 1 po miesiącu od wystosowania wezwań, usunął artykuł wraz z komentarzami z portalu internetowego, ale nie zamieścił stosownego oświadczenia z przeprosinami oraz nie wypłacił powodom zadośćuczynienia pieniężnego. Wezwania zostały wystosowane również do pozwanego ad. 2.

Sąd Okręgowy wskazał, iż dokonał powyższych ustaleń w oparciu o dokumenty złożone do akt sprawy i fakty notoryjne, niekwestionowane przez strony oraz wyjaśnił, że nie uwzględnił innych wniosków dowodowych jako nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy i zmierzających jedynie do przewlekłości postępowania, w szczególności, że stan faktyczny jest w zasadzie niesporny między stronami.

Po dokonaniu powyższych ustaleń Sąd Okręgowy uznał, że ...”Powództwo zasługiwało na uwzględnienie niemal w całości” (str. 14 uzasadnienia k. 288).

Sąd Okręgowy wskazał, iż oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących przepisach: art. 30, 32 i 47 Konstytucji RP, art. 23, 24 i 448 k.c. oraz art. 12 ust. 1 pkt 1 i art. 14 ust. 6 Prawa prasowego, a także art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz art. 11 ust. 4 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, których treść w dalszej części uzasadnienia zacytował. Powołał się także na orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące naruszenia dóbr osobistych w rozumieniu art. 23 k.c. na skutek opublikowania nierzetelnych informacji. W dalszych wywodach prawnych uzasadnienia zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy wskazał, z powołaniem się na art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, że dobra osobiste powodów podlegają ochronie prawnej nie mniejszej niż dobra osobiste każdego obywatela i w związku z tym jakiegokolwiek ograniczenie w tym zakresie, szczególnie odnośnie dóbr osobistych stanowi naruszenie Konstytucji RP.

W ocenie Sądu Okręgowego inkryminowana publikacja naruszyła w szczególności prawo do prywatności powodów i ich cześć, ale także godność, dobre imię, wizerunek, pozycję zawodową i prestiż, czyli dobra osobiste chronione prawem. Informacje dotyczące spekulacji na temat tańca powódki i wzajemnych relacji obojga powodów, należące niewątpliwie do sfery życia prywatnego, nosiły zdaniem Sądu I instancji cechy plotki. Sąd Okręgowy podniósł, że nie wiązały się one bezpośrednio ani pośrednio z działalnością publiczną powodów. Nie korzystają więc z ochrony prawnej. R. M. jest polskim aktorem filmowym i teatralnym, a P. C. uprawia sport rozpowszechniony na świecie pod nazwą „pole dancing”. Ich życie prywatne nie należy do sfery życia zawodowego.

Dalej Sąd I instancji wskazał, że niewątpliwie prawo do prywatności i cześć należą do dóbr prawnie chronionych. Wszelkie uwarunkowania w tym zakresie wymagają nie tylko wiedzy powodów o faktach, ale przede wszystkim ich zgody na upublicznianie jakichkolwiek elementów życia prywatnego. Mają oni prawo sami decydować o sobie, w szczególności o tym komu, kiedy i jakie informacje udostępnią z zakresu swego życia prywatnego. W ocenie Sądu Okręgowego działanie pozwanych było bezprawne, a w sprawie nie wystąpiły żadne okoliczności wyłączające bezprawność np. działanie w ramach porządku prawnego tj. dozwolonego przez obowiązujące przepisy

prawa, wykonywanie prawa podmiotowego, zgoda pokrzywdzonego czy działanie w obronie uzasadnionego interesu. Zdaniem Sądu Okręgowego pozwani nie wykazali żadnej z tych okoliczności, ani jakiegokolwiek innej okoliczności, która w ocenie Sądu Okręgowego dawałaby podstawy do wyłączenia bezprawności działania pozwanych. Wskazał, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego koniecznym elementem wyłączenia bezprawności działania naruszającego dobra osobiste jest prawdziwość twierdzeń co do faktów.

Sąd Okręgowy powołał się także na orzecznictwo Sądu Najwyższego i Sądu Apelacyjnego w Krakowie, związane w kwestią środków usunięcia skutków naruszenia dobra osobistego, z których wynika, że sądowi przysługuje kompetencja do kontroli, czy wskazana przez powoda czynność pozwanego stanowi odpowiedni środek usunięcia skutków naruszenia dobra osobistego. Dlatego też Sąd Okręgowy nakazał przeproszenie powodów w brzmieniu zmodyfikowanym w stosunku do literalnego brzmienia powództwa przez zamieszczenie rodzaju naruszonych dóbr osobistych powodów. W ocenie Sądu Okręgowego nie nastąpiło przy tym naruszenie art. 321 k.p.c., bowiem Sąd nie orzekł ponad żądanie, ponieważ naruszone prawa osobiste powodów zostały wskazane w uzasadnieniu powództwa, a uzasadnienie stanowi integralną część pozwu zgodnie z art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c., zgodnie z którym pozew powinien zawierać przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie.

Sąd Okręgowy wskazał, że postępowanie dowodowe wykazało, że pozwani rozpowszechniali plotki, które są niesprawdzonymi informacjami o pejoratywnym charakterze, których rozpowszechnianie bez weryfikacji może stanowić bezprawne i zawinione naruszenie dóbr osobistych. Dlatego w ocenie Sądu Okręgowego istotne są tłumaczenia faktu publikacji przez pozwanego ad.1 jego plotkarską specyfiką, czym w zasadzie pozwany przyznał się do winy. Zdaniem Sądu I instancji, rozpowszechniając plotkę pozwani z pełną świadomością nie tylko bezprawnie naruszyli dobra osobiste powodów, ale co najmniej godzili się na to, że im zaszkodzą, czyli działali jeżeli nie z premedytacją, to co najmniej w zamiarze ewentualnym, czyli w sposób zawiniony, a skoro tak to powodowie mają prawo domagać się również gratyfikacji materialnej z art. 448 k.c.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko powodów, że żądane zadośćuczynienie istotnie czyni zadość doznanej przez nich krzywdzie w postaci znoszenia nieprawdziwych, a przy tym szczególnie obraźliwych, ordynarnych i wręcz wulgarnych wypowiedzi na swój temat. Tym bardziej, że powodowie dowiedzieli się o tym od osób trzecich, czyli zasięg tych publikacji miał charakter publiczny.

Dalej Sąd Okręgowy poczynił wywody oparte na treści art. 448 k.c. i art. 415 k.c., które w jego ocenie miały na celu doprecyzowanie kwestii winy pozwanych. Sąd wyjaśnił, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego do przypisania odpowiedzialności na podstawie art. 448 k.c. wystarczy zawinione działanie sprawcy naruszenia dobra osobistego, a postać winy nie ma znaczenia. Nie oznacza to jednak, że rodzaj winy w ogóle jest bez znaczenia, gdyż wpływa on na wysokość zasądzonych na podstawie art. 448 k.c. świadczeń pieniężnych. Sąd wskazał także na to, że koncepcja ochrony dóbr osobistych odwołuje się w zakresie winy do przepisów kodeksu cywilnego, dotyczących zobowiązań, z których to art. 415 k.c. normuje podstawową zasadę odpowiedzialności opartej na winie sprawcy. Dalej Sąd Okręgowy omówił teoretycznie kwestię bezprawności i winy na gruncie prawa cywilnego. Wskazał m. in. że w obszarze deliktów prawa cywilnego rozróżnia się – podobnie jak w prawie karnym – dwie postaci winy tj. winę umyślną i nieumyślną, zaznaczając, że przy winie umyślnej sprawca ma świadomość szkodliwego skutku swego zachowania się i przewiduje jego nastąpienie, celowo do niego zmierza lub co najmniej godzi się na wystąpienie takich skutków. Natomiast przy winie nieumyślnej sprawca wprowadzie przewiduje możliwość wystąpienia szkodliwego skutku, lecz bezpodstawnie przypuszcza, że zdoła go uniknąć albo też nie przewiduje możliwości nastąpienia tych skutków, choć powinien i może je przewidzieć. W obu formach mamy do czynienia z niedbalstwem (culpa), które to pojęcie wiąże się w prawie cywilnym z niezachowaniem wymaganej staranności. Dla oceny zatem, kiedy mamy do czynienia z winą w postaci niedbalstwa, decydujące znaczenie ma miernik staranności, jaki przyjmuje się za wzór prawidłowego postępowania, a w tej kwestii podstawowe znaczenie ma art. 355 k.c., który jako przepis ogólny, odnosi się nie tylko do odpowiedzialności kontraktowej, ale i deliktowej, a który stanowi, iż dłużnik obowiązany jest do staranności ogólnie wymaganych w stosunkach danego rodzaju. Zarzut niedbalstwa będzie więc uzasadniony wówczas, gdy sprawca szkody zachował się w sposób odbiegający od modelu wzorcowego, ujmowanego abstrakcyjnie. Oceny staranności, jakiej można wymagać od sprawcy szkody dokonuje się odnosząc wzorzec postępowania do

okoliczności, w jakich działa sprawca szkody, przy czym odrzuca się właściwości ściśle związane z osobowością sprawcy, np. jego charakter, nawyki, temperament. Jest to zatem ocena in abstracto, lecz dokonana w odniesieniu do konkretnych okoliczności, w jakich działa sprawca. Dopiero ustalenie, że w konkretnych okolicznościach sprawca szkody mógł zachować się w sposób należyty, uzasadnia postawienie mu zarzutu nagannej decyzji. Niedbalstwo polega na nie dołożeniu wymaganej w stosunkach danego rodzaju staranności, niezbędnej do uniknięcia skutku, którego sprawca nie chciał wywołać. Ocena miernika postępowania, którego istota tkwi w zaniechaniu dołożenia staranności, nie może być formułowana na poziomie obowiązków nie dających się wyegzekwować, oderwanych od doświadczeń uwzględniających reguły zawodowe i konkretne okoliczności, a także określony typ stosunków.

W podsumowaniu ww. wywodów Sąd Okręgowy stwierdził, że zasadność zasądzenia na rzecz powodów żadanego przez nich zadośćuczynienia została zatem (jak należy rozumieć co do zasady) wykazana w toku procesu i pozostała zatem do zbadania kwestia jego wysokości.

Dokonując rozważań w powyższej kwestii Sąd Okręgowy stwierdził, że w niniejszym procesie powodowie udowodnili pozwanym naruszenie ich dóbr osobistych w 1 materiale internetowym i szeregu komentarzy do niego, przy czym Sąd zaznaczył, że liczba publikacji nie stanowi kryterium rozstrzygającego. Można bowiem opublikować cały szereg informacji, w których nie znajduje się ani jeden zwrot obrażający kogokolwiek i można opublikować tylko jeden materiał, który będzie zawierał cały szereg inkryminowanych zwrotów, naruszających dobra osobiste osób trzecich. Sąd I instancji wskazał, że w niniejszym procesie pozwani naruszyli dobra osobiste powodów – osób powszechnie znanych, szanowanych, należących do świata show biznesu, a zgłoszone przez nich roszczenie majątkowe nie stanowi dla nich kwoty wygórowanej, odpowiada ich statusowi ekonomicznemu i społecznemu, odpowiada wreszcie prestiżowi, jakim się cieszą. Sąd Okręgowy podniósł, że pozwani prestiż ten usiłowali podważyć i powinni z tego tytułu ponieść dolegliwość ekonomiczną adekwatną do stopnia zawinienia.

W ocenie Sądu Okręgowy im wyższy prestiż społeczny osoby, której dobra osobiste naruszono, którą skrzywdzono, tym wyższa powinna być sankcja ekonomiczna za dokonane naruszenie. Na wysoki stopień winy pozwanych wskazuje dodatkowo zdaniem Sądu I instancji wykorzystywanie treści materiałów do umieszczania w nich reklam. W tym świetle wysokość kwoty zasądzzonego zadośćuczynienia zgodnie z żądaniem powodów, ma w ocenie Sądu Okręgowego charakter umiarkowany i jest adekwatna do stopnia zawinienia pozwanych.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że odsetki zostały zasądzone od daty wyrokowania, ponieważ dopiero w tej dacie została ustalona przez Sąd Okręgowy wysokość żądanej kwoty.

Sąd I instancji wskazał, że insynuacje pod adresem powódki, że zarabia na życie tańcząc na rurze wieczorami na oczach innych mężczyzn naruszają jej dobra osobiste takie, jak godność, dobre imię, prywatność, wizerunek, cześć, pozycja zawodowa i prestiż. Rzekome przyzwolenie powoda na takie sugerowane zachowanie powódki narusza jego dobra osobiste takie, jak godność, dobre imię, prywatność, wizerunek, cześć, pozycja zawodowa i prestiż. Fakt, że powodowie są osobami publicznymi nie oznacza, że wolno bezkarnie rozpuszczać nieprawdziwe informacje na ich temat, jak miało to miejsce w inkryminowanym artykule, czy też publicznie szkalować powodów, jak miało to miejsce w oszczerczych komentarzach do przywołanego artykułu. Rzekoma satyra była w ocenie Sądu Okręgowego ewidentnie w złym guście, a karykaturalny zdaniem pozwanego ad. 1 obraz powodów został zdaniem Sądu Okręgowego mocno wypaczony. Opublikowanie inkryminowanego materiału miało na celu jedynie podniesienie atrakcyjności portalu internetowego, zwłaszcza w aspekcie sensacyjnym i plotkarskim. W istocie rzeczy było to jednak oczywiste pomówienie, które jest naganne zarówno w aspekcie moralnym jak i prawnym.

Sąd Okręgowy wskazał, że dywagacje pozwanego ad. 1 na temat ewentualnej zgody powodów na publikowanie informacji na ich temat w tzw. kolorowej prasie jest nieuprawnione, a ponadto pozostaje bez związku z niniejszym postępowaniem. Powodowie nie wyrazili zgody na publikację przez stronę pozwaną informacji, naruszających ich dobra osobiste, a podanie nieprawdziwych informacji, świadczy o braku dochowania minimalnej choćby staranności.

Odpowiedzialność pozwanych wynika z faktu, że pozwany (...) **Sp. z o.o.** jest podmiotem, któremu przysługują prawa z rejestracji domeny internetowej (...) (i jej utrzymania), na której doszło do naruszenia dóbr osobistych powodów, a

pozwany (...) Sp. z o.o. prowadzi te serwisy, administruje nimi. Oba pozwane podmioty świadczą zatem zdaniem Sądu Okręgowego usługi drogą elektroniczną i dlatego stosuje się do nich zapisy ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, w tym art. 14 ust. 1 cyt. ustawy. Zdaniem Sądu Okręgowego zwłoka w usunięciu skarżonych informacji była znaczna i jest zawiniona przez stronę pozwaną.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że tych względów uwzględnił powództwo niemal w całości na podstawie ww. przepisów.

Jako podstawę orzeczenia o kosztach procesu wskazane zostały art. 100 k.p.c, § 10 ust. 1 pkt 2 i § 10 ust. 2 w zw. z § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez Radcę prawnego z urzędu.

Apelacje od powyższego wyroku złożyły obie strony pozwane.

Pozwana - (...) S.A. zaskarżyła wyrok w części tzn. w zakresie punktów 1, 2, 3, 5, 6 i 7 tj.

- a) w części zobowiązującej pozwaną do zamieszczenia ogłoszenia na stronie głównej serwisu (...);
- b) w części zasądzającej solidarnie od pozwanych na rzecz każdego z powodów po 20.000 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 4 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty;
- c) w części zasądzającej solidarnie od pozwanych koszty postępowania na rzecz powoda R. M.;
- d) w części zasądzającej solidarnie od pozwanych koszty postępowania na rzecz powódki P. C.;
- e) w części zasądzającej solidarnie od pozwanych zwrot opłaty sądowej na rzecz obu powodów.

Ww. pozwana zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła :

1. naruszenie przepisów postępowania cywilnego, mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj.:

a) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie polegające na błędnym ustaleniu stanu faktycznego sprawy, braku wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i jego dowolnej, a nie swobodnej ocenie, błędnymi, sprzecznymi z materiałem dowodowym i zasadami doświadczenia życiowego, a także zasadami logicznego myślenia wnioskami, skutkującymi przyjęciem, iż:

- stan faktyczny sprawy jest między stronami niesporny, podczas gdy pozwany (...) S.A. wskazywał, iż nie jest wydawcą serwisu (...), nie ma wpływu na funkcjonowanie tego serwisu, ani nie miał wpływu na zamieszczenie inkryminowanego artykułu, nie zlecił jego zamieszczenia, ani nie jest autorem artykułu, tym samym nie przysługuje mu legitymacja procesowa bierna do występowania w niniejszej sprawie;

- fakt bycia abonentem domeny internetowej (...) skutkuje naruszeniem dóbr osobistych powodów, podczas gdy bycie uprawnionym z rejestracji domeny internetowej nie jest równoznaczne z popełnieniem czynu skutkującego naruszeniem dóbr osobistych, a pozwany (...) S.A. takiego czynu nie popełnił;

- na domenę internetową (...) doszło do publikacji materiału naruszającego dobra osobiste powodów, podczas gdy na domenę nie da się opublikować jakichkolwiek materiałów, a tym samym naruszyć niczyich dóbr osobistych;

- „pozwany ad 1 w zasadzie przyznał się do winy” tłumacząc się „plotkarską specyfiką”, podczas gdy żaden z pozwanych takiej argumentacji nie przedstawiał ani takich faktów nie przyznawał, a jedynie wskazywali, iż zarówno sam serwis (...) jak i materiały w nim publikowane mają charakter satyryczny;

- ustalenie, iż serwis ma charakter plotkarski, jest równoznaczne z rozpowszechnianiem plotek na temat powodów przez (...) S.A., które naruszyły dobra osobiste powodów;

- pozwany (...) S.A. działał co najmniej w zamiarze ewentualnym naruszenia dóbr osobistych powodów, podczas gdy wnioski taki nie wynika z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy;

- pozwany (...) SA jest podmiotem świadczącym usługi drogą elektroniczną w ramach serwisu (...), podczas gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy wynika, iż (...) S.A. nie świadczy usług drogą elektroniczną w ramach serwisu (...);

- pozwany (...) S.A. jest abonentem domeny (...), podczas gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy nie wynika, iż (...) S.A. posiada jakiegokolwiek prawa do tej domeny;

- pozwany (...) S.A. usunął inkryminowany artykuł z serwisu internetowego (...), podczas gdy z treści pism pozwanego (...) sp. z o.o. jasno wynika, iż to on dokonał tej czynności;

- pozwani nie kwestionowali twierdzeń powodów odnośnie sposobu, w jaki dowiedzieli się o treści inkryminowanego artykułu, pomimo, że obaj pozwani kwestionowali w całość stan faktyczny prezentowany przez powodów;

- na wysoki stopień winy pozwanych wskazuje dodatkowo wykorzystanie treści materiałów do umieszczenia w nich reklam, mimo, że w treści materiału brak jest jakiegokolwiek dowodów na tę okoliczność;

b) art. 328 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie skutkujące niewskazaniem w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, w tym faktów, które Sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku, co spowodowało brak możliwości polemizowania z Sądem Okręgowym oraz utrudniło dokonanie kontroli instancyjnej orzeczenia;

c) art. 227 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i w konsekwencji bezzasadne oddalenie wniosków dowodowych pozwanych, w szczególności dowodu z odtworzenia na rozprawie materiału audiowideo „(...)”, zapisanego na płycie CDR, na okoliczność charakteru dyscypliny określanej jako „pole dancing”, występowania istotnych zbieżności pomiędzy „erotycznym tańcem na rusze”, a uprawianą przez powódkę dyscypliną „pole dancing” oraz dowodu z przesłuchania stron;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku, tj.:

a) art. 24 § 1 k.c. oraz art. 448 k.c. w zw. z art. 415 k.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie skutkujące przyjęciem, iż (...) S.A. przysługuje w niniejszej sprawie legitymacja procesowa bierna oraz iż (...) S.A. odpowiada za naruszenie dóbr osobistych powodów, podczas gdy roszczenia przewidziane w art. 24 § 1 k.c. oraz art. 448 k.c. przysługują wyłącznie przeciwko osobie, która dopuściła się naruszenia, do naruszenia dóbr osobistych konieczne jest podjęcie jakiegoś działania (popelnienie czynu), a (...) S.A. nie podjęła jakiegokolwiek działania stwarzającego ryzyko naruszenia dóbr osobistych któregokolwiek z powodów, tym samym nie przysługuje jej legitymacja procesowa bierna w niniejszej sprawie;

b) art. 24 § 1 k.c. w zw. z art. 38 Prawa prasowego oraz art. 448 k.c. w zw. z art. 38 Prawa prasowego poprzez jego niezastosowanie, skutkujące przyjęciem, iż (...) SA przysługuje legitymacja procesowa bierna oraz iż (...) S.A. ponosi odpowiedzialność za naruszenie dóbr osobistych powodów, podczas gdy za naruszenie dóbr osobistych w prasie odpowiedzialność ponosi wyłącznie autor, redaktor lub inna osoba, którzy spowodowali opublikowanie tego materiału, a także wydawca, a (...) S.A. nie jest autorem, redaktorem, inną osobą, która spowodowała opublikowanie inkryminowanych materiałów, nie jest wydawcą serwisu (...) i nie dopuściła się jakiegokolwiek czynu niedozwolonego wyrządzającego szkodę powodom;

c) art. 14 ust. 1 w zw. z art. 2 pkt 4) ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (dalej: u.ś.u.d.e.), poprzez jego błędne zastosowanie polegające na przyjęciu, iż (...) S.A. jest podmiotem świadczącym usługi drogą elektroniczną w ramach serwisu (...) i przez to ponoszącym odpowiedzialność za komentarze (dane)

przechowywane w systemie teleinformatycznym serwisu (...), podczas gdy (...) S.A. nie świadczy usług drogą elektroniczną w ramach serwisów internetowych, w związku z tym nie ponosi odpowiedzialności za przechowywane dane w systemie teleinformatycznym serwisu (...), oraz że (...) S.A. nie wykonała wobec pozwanych obowiązków ciążących na niej zgodnie z przepisami u.ś.u.d.e.

jednocześnie, z daleko idącej ostrożności procesowej, na wypadek uznania przez Sąd Apelacyjny, iż powyższe zarzuty prawa materialnego są nietrafne, pozwany dodatkowo zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie:

d) art. 23 k.c. oraz art. 14 ust. 6 Prawa prasowego poprzez ich niewłaściwe zastosowanie polegające na przyjęciu, iż przedmiotowy artykuł naruszył dobra osobiste powodów, podczas gdy przedmiotowy artykuł stanowiły felieton satyryczny, żartobliwie opisujący wydarzenia z życia osób powszechnie znanych, zawierał informacje błahe, nie krzywdzące powodów, nie obrażające powodów i nie ingerujące w życie prywatne powodów, informacje te były powszechnie znane, a w związku z tym, iż powodowie są osobami publicznymi, zakres dozwolonych komentarzy i informacji na temat powodów jest szerszy;

e) art. 448 k.c. poprzez jego błędną interpretację i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie polegające na:

- przyjęciu, iż krzywda nie jest niezbędną przesłanką zasadności roszczenia o zasądzenie zadośćuczynienia, tym samym ustalenie krzywdy i jej zakresu nie jest niezbędne dla zasadności tego roszczenia;

- zasądzeniu na rzecz pozwanych zadośćuczynienia mimo braku wszystkich przesłanek tej odpowiedzialności tj. krzywdy powodów oraz winy pozwanego, podczas gdy dla zasadności roszczenia przesłanki te winny być spełnione łącznie;

- przyjęciu, iż roszczenie o zasądzenie zadośćuczynienia ma charakter wyłącznie represyjny, a jego celem jest sankcja ekonomiczna dla sprawcy naruszenia, podczas gdy celem tego roszczenia jest usunięcie skutków naruszenia dóbr osobistych, tym samym roszczenie to ma charakter kompensacyjny;

- przyjęciu, iż ustalenie wysokości zasądanego roszczenia o zadośćuczynienie powinno opierać się na kryterium statusu ekonomicznego i społecznego poszkodowanych oraz odpowiadać prestiżowi, jakim poszkodowani się cieszą, podczas gdy podstawowym kryterium ustalenia wysokości roszczenia jest zakres i rozmiar krzywdy, a dodatkowo stan majątkowy sprawcy naruszenia;

- zasądzeniu od pozwanych zadośćuczynienia w wysokości wygórowanej, co powoduje, iż suma ta jako sprzeczna z zasadą umiarkowanej wysokości zadośćuczynienia oraz sprzeczna z zasadą utrzymania tej sumy w rozsądnych granicach, nieodpowiadającą aktualnym warunkom i stopie życiowej społeczeństwa, nie może być uznana za „odpowiednią” w rozumieniu art. 448 k.c.;

f) art. 448 k.c. w zw. z art. 441 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, polegające na solidarnym zasądzeniu od (...) S.A. i (...) Sp. z o.o. zadośćuczynienia, mimo iż nie zachodzą przesłanki odpowiedzialności solidarnej, bowiem (...) S.A. nie popełniła czynu skutkującego naruszeniem dóbr osobistych któregośkolwiek z powodów, tym samym nie ponosi odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych powodów;

g) art. 24 § 1 k.c. poprzez jego błędną interpretację i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie skutkujące zobowiązaniem pozwanego do zamieszczenia ogłoszenia o treści i formie wskazanych w treści zaskarżonego wyroku, podczas gdy treść i forma są sprzeczne z zasadą adekwatności;

h) art. 14 ust. 1 u.ś.u.d.e. poprzez jego niewłaściwą interpretację i w konsekwencji błędne zastosowanie oraz art. 15 u.ś.u.d.e. poprzez jego niezastosowanie polegające na przyjęciu, iż wezwanie powodów do usunięcia wszystkich komentarzy internautów umieszczonych pod przedmiotowym artykułem stanowi wiarygodną wiadomość o bezprawności danych, co w konsekwencji doprowadziło do uznania, iż (...) S.A. ponosi odpowiedzialność za naruszenie dóbr osobistych w komentarzach (danych) przechowywanych w systemie teleinformatycznym serwisu internetowego (...), mimo iż wezwanie powodów nie precyzowało, które komentarze (dane) mają charakter bezprawny

oraz nie wskazywało ich lokalizacji w systemie teleinformatycznym (linku do nich), a podmiot świadczący usługi drogą elektroniczną nie jest zobowiązany do sprawdzania danych, ich poszukiwania oraz oceniania, które dane naruszają dobra osobiste.

Na podstawie art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c. pozwana (...) S.A. wniosła o przeprowadzenie dowodu z wydruku z rejestru dostępnego w serwisie internetowym (...) na okoliczność, iż pozwana (...) S.A. nie jest abonentem domeny (...).

Pozwana (...) S.A. w oparciu o powyższe wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w części, tj. w zakresie punktów 1, 2, 3, 5, 6, 7 i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od każdego z powodów na rzecz pozwanej (...) S.A. kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części tj. w zakresie punktów 1, 2, 3, 5, 6, 7 w całości i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, z pozostawieniem orzeczenia o kosztach postępowania za obie instancje temu Sądowi.

Pozwana (...) Sp. z o.o. w W. zaskarżyła wyrok z dnia 4 grudnia 2013 r. w części tzn. w punkcie 1, 2, 3, 5, 6, 7 tj. w części:

a) zobowiązującej pozwaną (...) Sp. z o.o. oraz (...) S.A. solidarnie do opublikowania oświadczenia o treści wskazanej w wyroku na stronie głównej serwisu (...);

b) zasądzącej od pozwanej (...) Sp. z o.o. oraz (...) S.A. solidarnie na rzecz każdego z powodów z osobna kwotę po 20.000 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 4 grudnia 2013 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia;

c) zasądzącej od pozwanej (...) Sp. z o.o. oraz (...) S.A. solidarnie na rzecz każdego z powodów kwotę po 2.760 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

d) zasądzącej od pozwanej (...) Sp. z o.o. oraz (...) S.A. solidarnie na rzecz powodów kwotę 2.600 zł tytułem zwrotu opłaty sądowej.

Pozwana – (...) Sp. z o.o. zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

I. rażąco obrazę przepisów postępowania cywilnego, mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a w szczególności:

1. art. 328 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie skutkujące niedostatecznym wskazaniem w treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, w tym faktów, które Sąd Okręgowy uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku, a w szczególności poprzez:

a. niejednokrotne zaniechanie dookreślenia strony pozwanej, to jest posługiwanie się terminem „pozwany” bez doprecyzowania, czy dana argumentacja dotyczy pozwanej (...) S.A., czy też pozwanej (...) Sp. z o.o.;

b. niewskazanie działań pozwanej (...) Sp. z o.o., które Sąd Okręgowy uznał za naruszające dobra osobiste powodów i przyczyn, dla których działania pozwanej (...) sp. z o.o. Sąd Okręgowy uznał za bezprawne;

c. brak uzasadnienia winy pozwanej (...) Sp. z o.o., którą - jak można jedynie wnioskować z treści uzasadnienia zaskarżonego wyroku - Sąd Okręgowy upatruje w rzekomym „przyznaniu się do winy” przez pozwaną (...) S.A. oraz rzekomą „plotkarską” specyfiką portalu (...), na którą pozwana (...) S.A. miała się rzekomo w toku postępowania powoływać;

d. brak przytoczenia konkretnych treści rzeczzonego artykułu (nie zaś treści zamieszczanych przez internautów komentarzy), które miały zdaniem Sądu Okręgowego naruszać dobra osobiste powodów oraz wskazania, z jakich przyczyn Sąd uznał, że treści te naruszają dobra osobiste powodów, np. uzasadnienie wyroku nie zawiera wskazania,

dlatego Sąd Okręgowy uznał, że rzekome porównanie powódki do K. W. „było uwłaczającą konotacją, wpływającą wysoce negatywnie na wizerunek powódki”;

e. brak uzasadnienia dlaczego, w ocenie Sądu Okręgowego, treści zamieszczone w przedmiotowym artykule, które zdaniem Sądu stanowią „Informacje dotyczące spekulacji na temat tańca powódki i wzajemnych relacji obojga powodów” należą, zdaniem Sądu Okręgowego jedynie do sfery życia prywatnego powodów i nie mają związku z działalnością zawodową prowadzoną de facto przez powodów;

f. brak wskazania przyczyn, dla których Sąd Okręgowy uznał, że zasięg przedmiotowej publikacji miał charakter publiczny;

g. brak ustosunkowania się do merytorycznych argumentów przytaczanych przez pozwanego już w odpowiedzi na pozew, co potwierdza jedynie pominięcie tej argumentacji w całości;

h. brak poczynienia ustaleń w zakresie wystąpienia krzywdy powodów, brak ustalenia, kiedy powodowie zapoznali się z treścią artykułu, kiedy powzięli informację o treści artykułu, jaki wpływ wywarła na nich treść artykułu;

i. brak uzasadnienia, dlaczego zdaniem Sądu „satyra [przyp. treść artykułu] była w ewidentnie złym guście, a karykaturalny zdaniem pozwanego ad. 1 obraz powodów został zdaniem Sądu Okręgowego mocno wypaczony”,

co spowodowało brak możliwości polemizowania z Sądem Okręgowym oraz utrudnia dokonanie kontroli instancyjnej orzeczenia;

2. art. 233 k.p.c. oraz 227 k.p.c. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, wynikające z naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów, błąd w ustaleniach stanu faktycznego, brak wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego i jego dowolnej, a nie swobodnej oceny, błędnymi i sprzecznymi z materiałem dowodowym oraz zasadami doświadczenia życiowego i logicznego rozumowania wnioskami, w szczególności skutkującymi niewłaściwym przyjęciem, iż:

a. stan faktyczny niniejszej sprawy, w szczególności tak dowolnie przytoczony przez Sąd Okręgowy, jest niesporny między stronami, podczas gdy pozwana (...) Sp. z o.o.:

(i) już w odpowiedzi na pozew z dnia 30.04.2013 r. wyraźnie wskazała, że „zaprzecza wszelkim twierdzeniom powodów z wyjątkiem tych, które w sposób wyraźny przyznane zostaną w treści niniejszego pisma. Żadne z twierdzeń pozwanego nie może być traktowane jako dorozumiane przyznanie któregokolwiek z twierdzeń powodów" (vide: odpowiedź na pozew z dnia 30.04.2013 r.), które to stanowisko nie uległo zmianie w dalszym toku postępowania;

(ii) w toku postępowania konsekwentnie i jasno wskazywał, że kwestionuje wszystkie twierdzenia powodów, w szczególności podnosił, iż powodowie nie przedstawili jakichkolwiek dowodów na potwierdzenie wskazanych w treści pozwu, gołosłownych tez i okoliczności, w tym zasadności skierowanego przeciwko pozwanym powództwa;

(iii) kwestionował twierdzenia powodów odnośnie sposobu, w jaki dowiedzieli się oni o treści przedmiotowego artykułu i wskazywał, że nie przedstawili oni żadnych dowodów na potwierdzenie tych okoliczności;

(iv) kwestionował podnoszony przez powodów fakt, jakoby przedmiotowy artykuł opublikowany został na stronie głównej serwisu (...);

(v) podnosił, że powodowie są osobami publicznymi, które w ramach prowadzonej działalności publicznej, zawodowej (aktorskiej i sportowej, powódka na stałe uprawia sport powszechnie znany jako „taniec na rurze” i prowadzi w tym zakresie swoją działalność zawodową) i medialnej, dobrowolnie, przez podejmowane przez siebie wysiłki dążyli i dążą do uzyskania rozgłosu i zwiększenia zainteresowania swoimi osobami szerszej publiczności, a zatem treści zawarte w przedmiotowym artykule były związane z działalnością zawodową i medialną powodów;

(vi) kwestionował twierdzenia powodów, jakoby przedmiotowy artykuł miał negatywny wpływ na pozycję zawodową i „prestż” powodów bądź mógł spowodować lub spowodował utratę wiarygodności i dobrej reputacji powodów;

(vii) kwestionował twierdzenia powodów, jakoby posiadali oni ustaloną pozycję zawodową i ustalony prestiż;

(viii) podnosił fakt, iż powodowie nie udowodnili, że „pole dancing” ma szansę stać się dyscypliną olimpijską i wskazywał, że prowadzona przez powodówkę działalność sportowa - taniec na rurze jest jej działalnością zawodową;

(ix) kwestionował prezentowany przez powodów charakter serwisu (...);

(x) to pozwany (...) S.A., usunął przedmiotowy artykuł z serwisu (...), kiedy to zarówno okolicznością pomiędzy pozwanymi niesporną jak i dowodzoną odpowiednimi dowodami, jest, że to pozwany (...) Sp. z o.o. dokonał zablokowania przedmiotowego artykułu i znajdujących się pod nim komentarzy;

b. „pozwany ad. 1 w zasadzie przyznał się do winy” tłumacząc się „plotkarską specyfiką” portalu, podczas gdy żaden z pozwanych takiej argumentacji nie przedstawiał, ani takich faktów nie przyznawał, a jedynie pozwany (...) Sp. z o.o. wskazywał, że zarówno sam serwis (...), jak i materiały w nim publikowane mają charakter satyryczny, które należy traktować z przymrużeniem oka i nie można stosować do nich takich samych zasad jak przy materiałach udostępnianych w serwisach informacyjnych, podających wiadomości z kraju i ze świata jak (...), (...) itd.;

c. ustalenie, że serwis ma charakter plotkarski, jest równoznaczne z rozpowszechnianiem plotek na temat powodów przez pozwanych, które naruszyły dobra osobiste powodów;

d. pozwany (...) Sp. z o.o. „rozpowszechniał plotkę” z zamiarem zaszkodzenia powodom lub godząc się, że powodom zaszkodzi, mimo iż z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika, że pozwani, w tym pozwany (...) Sp. z o.o., nie rozpowszechniali żadnej plotki, ani nie działali w zamiarze zaszkodzenia powodom, bowiem treść felietonu przedstawiała jedynie autorski komentarz do upublicznionych już treści, a rzeczywista treść publikacji jest błaha i obiektywnie nieszkodząca powodom;

e. pozwany (...) Sp. z o.o. działał w sposób zawiniony i bezprawny mimo tego, iż opisywane przez powodów okoliczności są związane z działalnością publiczną powodów, a także były już przedmiotem uprzednich publikacji;

f. dowolną, wybiórczą, sprzeczną z kontekstem i zasadami doświadczenia życiowego ocenę dowodów, a skutkującą niezasadnym ustaleniem, iż treść przedmiotowej publikacji naruszyła dobra osobiste powodów oraz iż pozwany działał w sposób celowy, zawiniony i bezprawny, mimo, że z materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie wynika jedynie, iż wszystkie informacje komentowane tylko przez pozwanego (...) Sp. z o.o. w przedmiotowym artykule, zostały wcześniej upublicznione i były przed przedmiotową publikacją powszechnie znane;

g. na wysoki stopień winy pozwanego wskazuje dodatkowo wykorzystanie treści materiałów do umieszczenia w nich reklam, mimo że w materiale dowodowym brak jest jakichkolwiek dowodów na tę okoliczność, a powodowie nie starali się nawet takich okoliczności przedstawiać, bądź dowodzić, a pozwany takim twierdzeniom w całości zaprzecza;

h. przyjęciu, że pozwany (...) Sp. z o.o. w niniejszej sprawie ponosi odpowiedzialność za treści komentarzy internautów zamieszczonych pod przedmiotowym artykułem, mimo tego, że:

(i) z niekwestionowanego przez powodów oświadczenia pozwanego (...) Sp. z o.o. wynika, iż pozwany (...) sp. z o.o. (nie zaś (...) S.A., jak błędnie ustalił Sąd Okręgowy) usunął wszystkie bezprawne komentarze internautów, w szczególności te wymienione w pismach procesowych powodów, niezwłocznie po powzięciu informacji o rzekomym naruszeniu dóbr osobistych powodów, która to informacja została mu przekazana przez (...) S.A. jeszcze przed otrzymaniem przez pozwanego (...) sp. z o.o. wezwania do zaprzestania naruszeń skierowanego przez powodów oraz mimo tego, że treść wezwania do zaprzestania naruszeń nie odpowiada przepisom prawa,

(ii) pozwany (...) Sp. z o.o. jako administrator serwisu (...) (zgodnie z treścią Ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną oraz treścią Regulaminu serwisu) nie ponosi odpowiedzialności za treści zamieszczane przez internautów na udostępnianych przez niego platformach do czasu uzyskania przez niego wiarygodnej informacji o bezprawnym charakterze zamieszczanych przez internautów treści;

3. art. 224 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. oraz z art. 299 k.p.c. - poprzez zamknięcie rozprawy przed przeprowadzeniem dowodów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, w tym dowodu z przesłuchania strony pozwanej, podczas gdy wnioski dowodowe z przesłuchania strony pozwanej został prawidłowo zgłoszony przez pozwanego (...) sp. z o.o. i miał wyjaśnić pozostałe okoliczności sporne pomiędzy stronami, w szczególności charakter serwisu (...), charakter artykułów publikowanych w serwisie (...), niezamieszczania przez pozwanego artykułów na stronie głównej Serwisu, przyczyn publikacji przedmiotowego felietonu, źródeł informacji stanowiących przedmiot subiektywnych komentarzy zawartych w felietonie, przyczyn i terminu usunięcia felietonu i komentarzy internautów umiejscowionych pod przedmiotowym felietonem, braku wpływu pozwanego na treść komentarzy internautów, braku wiedzy pozwanego o treściach zamieszczanych przez internautów w formie komentarzy pod przedmiotowym felietonem, statusu powodów w show biznesie, co skutkowało bezzasadnym uznaniem, iż przedmiotowe publikacje naruszają dobra osobiste powodów;

II. rażąco obrazę przepisów prawa materialnego, mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a w szczególności:

1. art. 23 k.c. w zw. z art. 14 ust. 6 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe - poprzez jego niewłaściwą wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, a mianowicie przez przyjęcie, że przedmiotowy artykuł zawiera treści naruszające dobra osobiste powodów, a działanie pozwanego (...) sp. z o.o. było bezprawne, podczas gdy:

a. przedmiotowy artykuł nie był materiałem informacyjnym, a stanowił felieton satyryczny, żartobliwie opisujący powszechnie znane i publikowane już wcześniej błaha kwestie z życia osób publicznych, jakimi są powodowie, a przy tym niekrzywdzące powodów i nieingerujące w ich sferę życia prywatnego, w szczególności przedmiotowy artykuł (i) w żaden sposób nie sugeruje, jakoby powódka trudniła się prostytutką; (ii) fakt zajmowania się przez powódkę dyscypliną „pole dancing” jest szeroko opisywany w mediach, które wskazują - używając polskiego odpowiednika tej nazwy - że powódka na co dzień zajmuje się „tańcem na rurze”; (iii) pozwany (...) Sp. z o.o. nie spekuluje na temat „wzajemnych relacji obojga powodów”;

b. język felietonów satyrycznych jest „swobodniejszy” niż materiałów informacyjnych, felietony satyryczne nie mogą być odbierane wprost, a tym samym nie poddaje się ich ocenie na podstawie kryterium „prawdziwości” i „fałszywości” zawartych w nich informacji;

c. treści, do których odnosi się przedmiotowy artykuł, związane są z działalnością publiczną powodów jako osób publicznych, a fakt bycia powodów osobami publicznymi oznacza, iż poddają oni pod osąd opinii publicznej zarówno swoją działalność stricte zawodową, jak i prezentowane publicznie postawy oraz wizerunek, które na co dzień wykorzystywane są przez powodów do prezentowania publiczności prowadzonej przez nich działalności i poszerzenia kręgu osób zainteresowanych ich osobami i działalnością;

d. treści zawarte w przedmiotowym artykule stanowią jedynie komentarz do informacji, która już wcześniej została przedstawiona opinii publicznej przez środki masowego przekazu;

e. informacje na temat powodów, które uznane zostały przez Sąd Okręgowy za naruszające prawo do prywatności, były powszechnie znane, a zatem pozwany nie naruszył prywatności powodów komentując te informacje;

2. art. 24 § 1 k.c. - poprzez jego niewłaściwą wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, a mianowicie uznanie, że:

a. przedmiotowe publikacje naruszyły dobra osobiste powodów, a działanie pozwanego było bezprawne;

b. nie wystąpił znoszący bezprawność działania pozwanego kontratyp zgody powodów na publikacje dotyczące prowadzonej przez powodów działalności publicznej i medialnej, do uzyskania której pozwany nie był zobowiązany, a którą to zgodę w sposób co najmniej dorozumiany wyrazili powodowie na skutek uprzednio w środkach masowego przekazywania informacji na temat ich związku, wzajemnych relacji, rodzaju wykonywanej pracy, zaangażowania powódki w sport polegający na tańcu na rurze i prowadzenia przez powódkę działalności zawodowej w oparciu o wykonywany przez nią sport, popularyzację tej działalności osobą powódki i jej związkiem z powodem;

c. „adekwatną” formą dopełnienia czynności potrzebnych do usunięcia naruszenia dób osobistych jest złożenie przez pozwanego oświadczenia o treści i formie wskazanej w pkt. 1 zaskarżonego wyroku na stronie głównej serwisu (...) przez okres 7 dni, podczas gdy artykuł stanowiący przedmiot niniejszego postępowania został zamieszczony na podstronie serwisu (...) (stronach wewnętrznych serwisu), a nie na stronie głównej, na której znajdowała się jedynie krótka, jednozdaniowa zapowiedź przedmiotowego artykułu (nie zaś cały artykuł);

3. art. 1, art. 6 ust. 4 oraz art. 41 ustawy Prawo prasowe - poprzez ich niezastosowanie, skutkujące uznaniem, iż pozwany (...) Sp. z o.o. publikując przedmiotowy artykuł naruszył dobra osobiste powodów, podczas gdy przedmiotowy artykuł stanowił felieton satyryczny, skierowany - zgodnie z przeznaczeniem portalu (...), do osób młodych i utrzymany w satyrycznej konwencji felietonu, z użyciem języka i formy używanej przez młodych odbiorców;

4. art. 448 k.c. w zw. z art. 6 k.c. - poprzez jego błędną interpretację i w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie, skutkujące błędnym uznaniem, iż:

a. krzywda nie jest niezbędną przesłanką zasadności roszczenia o zasądzenie zadośćuczynienia, a tym samym ustalenie krzywdy i jej zakresu nie jest niezbędne dla zasadności roszczeń zgłaszanych przez powodów;

b. zasadnym jest przyznanie na rzecz pozwanych zadośćuczynienia mimo braku spełnienia wszystkich przesłanek tej odpowiedzialności, tj. krzywdy powodów oraz winy pozwanego, podczas gdy dla zasadności roszczenia o zadośćuczynienie przestanki te winny być spełnione łącznie;

c. pozwany (...) Sp. z o.o. ponosi winę za naruszenie dóbr osobistych powodów w treściach komentarzy zamieszczanych przez samych internautów, podczas gdy takiej odpowiedzialności wobec niezwłocznie podjętych przez pozwanego (...) Sp. z o.o. działań polegających na usunięciu przedmiotowych treści nie ponosi;

d. powodom winno zostać przyznane zadośćuczynienie, odpowiednią kwotą zadośćuczynienia jest kwota po 20.000 zł, a wyłącznym kryterium ustalenia wysokości zadośćuczynienia jest status ekonomiczny i społeczny powodów oraz prestiż, jakim się cieszą, podczas gdy podstawowymi kryteriami ustalenia odpowiedniej sumy jest rozmiar i intensywność krzywdy, stopień negatywnych konsekwencji dla pokrzywdzonego, stopień zawinienia sprawcy naruszenia oraz jego sytuacja majątkowa, a status ekonomiczny i społeczny pokrzywdzonych dla ustalenia odpowiedniej wysokości sumy zadośćuczynienia jest bez znaczenia;

e. przyjęciu, iż roszczenie o zasądzenie zadośćuczynienia ma charakter wyłącznie represyjny, a jego celem jest sankcja ekonomiczna dla sprawcy naruszenia, podczas gdy celem roszczenia o zadośćuczynienie jest usunięcie skutków naruszenia dóbr osobistych, tym samym roszczenie to ma charakter kompensacyjny;

f. zasądzeniu od pozwanych zadośćuczynienia w wysokości wygórowanej, co powoduje, iż przyznana wysokość zadośćuczynienia jako sprzeczna z zasadą umiarkowanej wysokości zadośćuczynienia oraz zasadą utrzymania tej sumy w rozsądnych granicach, nieodpowiadająca aktualnym warunkom i stopień życiowej społeczności, nie może być uznana za „odpowiednią” w rozumieniu art. 448 k.c.;

5. art. 32 ust. 1 Konstytucji RP poprzez jego niezastosowanie skutkujące uznaniem przez Sąd Okręgowy, iż zakres ochrony z tytułu naruszenia dóbr osobistych uzależniony jest od statusu ekonomicznego i społecznego oraz prestiżu osoby dochodzącej ochrony, a tym samym zakres ten jest większy w stosunku do osób o wysokim statusie

ekonomicznym i społecznym, a mniejszy w stosunku do pozostałych osób, co narusza zasadę równości wobec prawa i równego traktowania przez władze publiczne;

6. art. 10 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i podstawowych Wolności z dnia 04 listopada 1950 r. (dalej Konwencja) w zw. z art. 91 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej (dalej Konstytucja) oraz art. 54 ust. 1 Konstytucji - przez błędną wykładnię, a w konsekwencji niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, iż wypowiedź pozwanego nie mieściła się w ramach prawa do wolności wyrażania opinii i krytycznych sądów, głoszenia satyry i przekazywania informacji, podczas gdy z treści powołanego przepisu oraz utrwalonego na jego gruncie orzecznictwa wynika inaczej.

Ponadto pozwany (...) Sp. z o.o. wniósł o przeprowadzenie zawnioskowanego przez siebie w toku postępowania przed Sądem Okręgowym dowodu z przesłuchania stron, z ograniczeniem tego dowodu do przesłuchania pozwanego (...) Sp. z o.o.

W oparciu o powyższe pozwany (...) Sp. z o.o. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w zaskarżonej części, tj. w zakresie punktu 1, 2, 3, 5, 6, 7 poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części w całości i zasądzenie od każdego z powodów z osobna na rzecz pozwanego (...) Sp. z o.o. zwrotu kosztów postępowania sądowego za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w części, tj. w zakresie punktu 1, 2, 3, 5, 6, 7 i przekazanie sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu, z pozostawieniem temu Sądowi orzekania o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego za obie instancje.

Powodowie w odpowiedzi na apelacje wnieśli o oddalenie obu apelacji w całości i zasądzenie na rzecz każdego z nich od każdego z pozwanych zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. Zawnioskowali także o oddalenie wniosków dowodowych zawartych w obu apelacjach tj. dowodu z przesłuchania pozwanego ad. 2 jako bezprzedmiotowego i mającego na celu jedynie przedłużenie postępowania w sprawie, dowodu z wydruku z rejestru dostępnego w serwisie internetowym (...) jako niedopuszczalnego, bo objętego prekluzją dowodową i także mającego jedynie na celu przedłużenie postępowania w sprawie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacje zasługują na uwzględnienie, o ile zmierzają do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

W związku ze wskazaniem przez obu skarżących tak zarzutów naruszenia prawa procesowego, jak i prawa materialnego, w pierwszej kolejności rozważenia wymagają zarzuty naruszenia prawa procesowego. Tylko bowiem na gruncie niewadliwie ustalonego stanu faktycznego można prawidłowo zastosować przepisy prawa materialnego.

Trafny był przede wszystkim zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie, skutkujące niewskazaniem w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku pełnej podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, w tym części faktów, które Sąd Okręgowy uznał za udowodnione, części dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz należytego wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku, co spowodowało brak możliwości polemizowania przez skarżących z Sądem Okręgowym oraz utrudniło dokonanie kontroli instancyjnej orzeczenia. Na skutek powyższych uchybień uzasadnienie zaskarżonego wyroku ma istotne mankamenty, które nie pozwalają na ustalenie zasadniczych motywów, jakie doprowadziły do jego wydania. Nie pozwalają one także na merytoryczne odniesienie się do pozostałych zarzutów naruszenia prawa procesowego i materialnego, skoro uniemożliwiają odtworzenie i ocenę prawidłowości wniosku Sądu I instancji zarówno w zakresie podstawy faktycznej orzeczenia w odniesieniu do obojga powodów, jak i podstaw odpowiedzialności każdego z pozwanych. Ograniczenie się przez Sąd Okręgowy do arbitralnego stwierdzenia naruszenia przez pozwanych dóbr osobistych powodów, bez należytego uzasadnienia podstawy takiego wniosku oraz wskazania dowodów na podstawie których Sąd I instancji wywiódł tego rodzaju wnioski, uzasadnia zatem twierdzenie, iż tego rodzaju niedostatki wykluczają merytoryczną kontrolę zaskarżonego orzeczenia przez Sąd II instancji, stanowiąc ten z nielicznych wypadków naruszenia art. 328 § 2 k.p.c., który stanowić może uzasadnioną podstawę apelacji, skutkującą

uchyleniem zaskarżonego wyroku (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2014 r., sygn. akt I PK 295/13, LEX nr 1483572). Powyższe braki prowadzą także zdaniem Sądu Apelacyjnego do wniosku, że nie została w sprawie rozpoznana istota sporu, co także samo w sobie uzasadnia uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Na wstępie rozważań zawierających wyjaśnienie powyższej oceny należy wskazać, że Sąd Okręgowy zaniechał zbadania i nie odniósł się do wielu powoływanych już w odpowiedziach na pozew (oraz dalszych pismach procesowych), i to przez obu pozwanych, zarzutów mających niweczyć zgłoszone w pozwie żądanie. Sąd Okręgowy nie odniósł się bowiem np. do zarzutu braku legitymacji procesowej pozwanej (...) S.A. w W., braku możliwości przypisania obu pozwany odpowiedzialności z zaniechanie usunięcia wszystkich komentarzy do spornych materiałów, z uwagi na brak przesłanek, o których mowa w art. 14 i 15 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, braku możliwości uznania za naruszenie dóbr osobistych powodów w postaci prawa do prywatności, informacji powszechnie znanych, dotyczących życia powodów, upublicznionych uprzednio przez inne media, braku udowodnienia krzywdy po stronie powodów, czy wreszcie braku adekwatności treści i formy żądania dla usunięcia skutków naruszenia.

Zupełnie nieuzasadnione jest także twierdzenie Sądu Okręgowego, że stan faktyczny sprawy „jest bowiem w zasadzie bezsporny między stronami”, gdyż pozwane spółki do dnia zamknięcia rozprawy bardzo wiele okoliczności faktycznych kwestionowały. Dotyczy to w szczególności podnoszonego przez pozwaną (...) S.A. braku popełnienia jakiegokolwiek czynu czy zaniechania, które skutkowałyby jej odpowiedzialnością za naruszenie dóbr osobistych powodów, braku wykazania, że pozwana jest abonentem domeny internetowej (...), by rozpowszechniała plotki na temat powodów, by miała wiedzę na temat tego, że przedmiotowy artykuł został opublikowany w serwisie (...) przed dniem otrzymania wezwania do usunięcia przedmiotowego artykułu, by świadczyła usługi drogą elektroniczną, że usunęła z serwisu (...) przedmiotowy materiał. Także pozwana (...) Sp. z o. o. kwestionowała wiele okoliczności faktycznych. Dotyczy to np. tego, że kwestionowała to by powodowie wykazali, że przedmiotowa publikacja naruszyła ich prywatność oraz pozycję zawodową i prestiż, że powodowie wykazali by byli cenionymi i szanowanymi osobami w swej branży, że pozwana do dnia przedstawienia jej przez pozwaną (...) S.A. wezwania do usunięcia artykułu i komentarzy użytkowników serwisu nie miała wiedzy na temat ich treści.

Ponadto Sąd Okręgowy nie poczynił w ogóle wielu istotnych w sprawie ustaleń lub ustalił je błędnie lub nawet sprzecznie ze sobą, a przede wszystkim, co do części ustaleń, bez wskazania dowodów w oparciu, o które te ustalenia poczynił.

Istotną kwestionowaną przez pozwaną (...) S.A. okolicznością był brak legitymacji biernej pozwanej (...) S. A., która wywodziła, że nie może ponosić odpowiedzialności za ewentualne naruszenie dóbr osobistych powodów, gdyż nie dopuściła się wobec powodów jakiegokolwiek czynu czy zaniechania, który dobra osobiste powodów naruszyły. Twierdziła m. in., że nie jest wydawcą serwisu (...), nie była autorem artykułu, nie zlecała jego zamieszczenia. Twierdziła, że nie ma w aktach dowodów m. in. na okoliczność, że świadczyła lub zlecała świadczenie usług drogą elektroniczną, że była właścicielem (abonentem) domeny internetowej (...).

Tymczasem Sąd Okręgowy, nie odnosząc się wprost do zarzutu braku legitymacji biernej tej pozwanej, musiał uznać, że pozwana (...) S.A. ma legitymację bierną w niniejszym procesie, skoro uwzględnił wobec niej powództwo, nie wyjaśniając przy tym w należyty sposób na podstawie czego doszedł do tego przekonania. Z uzasadnienia zaskarżonego wyroku można jedynie domyślić się (str. 3 uzasadnienia, k. 277), że Sąd Okręgowy uznał ww. pozwaną za podmiot zarządzający ww. stroną internetową, gdyż z odpisu z KRS załączonego do akt (k. 35 i nast.) wynika, że ...”przedmiotem działalności (...) S.A. jest w szczególności zarządzanie stronami internetowymi (hosting)”. Tymczasem fakt, iż pozwana (...) S.A. miała w zakresie swej działalności wpisaną w KRS, według stanu na dzień 11.12.2012 r., tego rodzaju działalność nie oznacza jeszcze, że taką działalność faktycznie w okresie pojawienia się spornej publikacji (tj. w dniu 31.07.2012 r. i później) faktycznie wykonywała, a jeśli tak, że było to zarządzanie w tym czasie właśnie stroną internetową (...). Pozwana w toku procesu kategorycznie zaprzeczała temu, a zatem na powodach, jako stronach które z tego faktu wywodziły skutki prawne, zgodnie ogólną regułą rozkładu ciężaru dowodu, spoczywał obowiązek wykazania tej okoliczności, czego powodowie wbrew dyspozycji art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. nie uczynili.

W dalszej części uzasadnienia Sąd Okręgowy wskazał, że odpowiedzialność pozwanych wynika z faktu, że pozwana (...) Sp. z o. o. jest podmiotem, któremu przysługują prawa z rejestracji domeny internetowej (...) (i jej utrzymania), na której doszło do naruszenia dóbr osobistych powodów (str. 15 uzasadnienia k. 289). Z uzasadnienia nie wynika jednak na podstawie jakiego dowodu Sąd Okręgowy poczynił powyższe ustalenie, brak danych w tej kwestii z Krajowego Rejestru Domen. Mało tego, nie tylko żaden z dowodów z dokumentów zgromadzonych w sprawie tej okoliczności faktycznej nie potwierdza, ale nawet powodowie nie podnosili tego rodzaju twierdzenia, ani nie wnioskowali o dopuszczenie dowodów na powyższą okoliczność. Ponadto powyższa, ustalona przez Sąd Okręgowy, okoliczność nie ma zupełnie znaczenia dla rozpoznania sporu, gdyż (...) Sp. z o. o. nie jest pozwany w sprawie tylko spółka działająca pod firmą (...) S.A. i taka spółka została uznana za odpowiedzialną za naruszenie dóbr osobistych powodów. Sąd I instancji wskazał zatem, że (...) sp. z o. o., czyli zupełnie inny podmiot niż strona pozwana – inna osoba prawna jest podmiotem, któremu przysługują prawa z rejestracji domeny internetowej (...) i jej utrzymania. Z tego faktu Sąd wyciągnął zaś wniosek, że to pozwana (...) S.A. świadczy usługi drogą elektroniczną i jest odpowiedzialna za naruszenie dóbr osobistych powodów.

Nie dość zatem, że Sąd Okręgowy nie wyjaśnił, na jakich dowodach oparł istnienie po stronie pozwanej (...) S.A. legitymacji biernej, to w żaden sposób nie wyjaśnił podstawy prawnej uwzględnienia powództwa w stosunku do pozwanej Grupa (...) S.A. poprzez zobowiązanie jej do opublikowania oświadczenia opisanego w punkcie pierwszym zaskarżonego wyroku solidarnie z drugą pozwaną spółką, która to solidarność zgodnie z art. 369 k.c. musi wynikać z ustawy lub z czynności prawnej. Poza tym powodowie nie wnosili o uwzględnienie ich żądania w tym zakresie solidarnie od pozwanych, tylko wnosili o zobowiązanie pozwanych in solidum. Podobnie zresztą powodowie wnosili o zasądzenie zadośćuczynienia i kosztów procesu od obu pozwanych in solidum, a nie solidarnie od pozwanych. Tymczasem Sąd Okręgowy powództwo co do obu ww. roszczeń uwzględnił solidarnie w stosunku do obu pozwanych, w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia nie ma jakiegokolwiek wyjaśnienia prawnego rozstrzygnięcia w tym zakresie.

Trzeba w tym miejscu podnieść, że utarty jest w orzecznictwie pogląd, że jeśli chodzi o obowiązek złożenia przez wydawcę, redaktora naczelnego i autora materiału prasowego oświadczenia o przeproszeniu za naruszenie dóbr osobistych spowodowane opublikowaniem tego materiału nie jest obowiązkiem wspólnym w rozumieniu art. 378 § 2 k.p.c. (por. uchwała SN z 28.04.2005 r., sygn. akt III CZP 13/05). W sytuacji, w której sąd ustala, że działania kilku osób (autora, redaktora, wydawcy), wyrządziły taką szkodę, jej usunięcie wymaga złożenia stosownych oświadczeń osobno przez każdą z nich, inaczej niż w przypadku odpowiedzialności solidarnej np. z art. 38 Prawa prasowego, gdzie ustawa wyraźnie przewiduje, że za szkodę majątkową wyrządzoną publikacją te same osoby ponoszą odpowiedzialność solidarnie. Każda z tych osób ponosi zatem odpowiedzialność za swoje własne zachowanie, w granicach określonych w ustawie odrębnie dla każdej z nich, a więc różny może być zakres ich odpowiedzialności, rodzący odrębny obowiązek każdego z nich dopełnienia czynności potrzebnych do usunięcia niemajątkowych skutków naruszenia dobra osobistego poszkodowanego. W konsekwencji różny może być nakazany im przez sąd sposób naprawienia szkody powoda. Zróżnicowanie to może wyrażać się na przykład w różnym tekście przeproszenia, jakie każda z nich zobowiązana będzie złożyć w celu usunięcia skutków naruszenia dobra osobistego.

Powyższe rozważania można przenieść na grunt przedmiotowej sprawy, dotyczącej naruszenia dóbr osobistych w publikacji internetowej. Tymczasem Sąd Okręgowy w ogóle nie różnicuje działań obu pozwanych. Mało tego słusznie zarzucają skarżący, że część wywodów Sądu Okręgowego zawartych w uzasadnieniu nie wiadomo do którego z pozwanych jest skierowana, gdyż Sąd posługuje się raz zwrotem pozwani, a następnym razem pozwany i to bez wskazania, którego z pozwanych ma na myśli. Mało tego w swych ustaleniach i w rozważaniach prawnych Sąd w dużej części nie różnicuje także rozważań dotyczących zasadności roszczeń obojga powodów – dwóch osób fizycznych.

Podobnie Sąd Okręgowy zupełnie nie rozróżnił kwestii odpowiedzialności pozwanych za naruszenie dóbr osobistych powodów treścią artykułu na stronie internetowej od naruszenia ich dóbr osobistych wypowiedziami i komentarzami internautów. Sąd I instancji w ogóle nie wskazał, nie przytoczył w swych ustaleniach, konkretnych treści rzeczoności artykułu (nie zaś treści zamieszczanych przez internautów komentarzy), które miały zdaniem Sądu Okręgowego

naruszać dobra osobiste powodów oraz nie zawarł w uzasadnieniu wskazania, z jakich przyczyn Sąd uznał, że treści te naruszają dobra osobiste powodów.

Zacytowanie treści art. 14 ust. 1 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną to za mało żeby uznać, że Sąd I instancji poczynił ustalenia i wyjaśnił podstawę prawną uwzględnienia powództwa w stosunku do obu pozwanych, za naruszenie dóbr osobistych powodów samym artykułem jaki komentarzami internautów zamieszczonymi pod tekstem artykułu. Sąd Okręgowy wskazuje, że zwłoka w usunięciu kwestionowanych przez powodów informacji była znaczna, ale nie ustala okresu tej zwłoki, nie wskazuje dowodów o istnieniu tej zwłoki świadczących i to odrębnie w odniesieniu do obu pozwanych. Sąd Okręgowy stwierdza, że opóźnienie to było zawinione przez stronę pozwaną, ale nie wskazuje dlaczego i przez którą stronę pozwaną. Sąd Okręgowy wywodzi, że to pozwana (...) S.A. usunęła przedmiotowy artykuł z serwisu (...), kiedy to zarówno okolicznością pomiędzy pozwanymi niesporną jak i dowodzoną odpowiednimi dowodami, było to, że to pozwana (...) Sp. z o.o. dokonała zablokowania przedmiotowego artykułu i znajdujących się pod nim komentarzy. Trzeba w tym miejscu zaznaczyć, że Sąd I w swych rozważaniach prawnych zdawkowo odniósł się do kwestii porównania powódki z matka M. - K. W., jednakże zawarty w punkcie I zaskarżonego wyroku tekst oświadczenia dotyczy zupełnie innych elementów spornego artykułu, do których rozważania prawne zawarte w zaskarżonym wyroku wprost się nie donoszą.

Także wywody prawne Sądu Okręgowego, dotyczące zasądzenia zadośćuczynienia nie spełniają wymogu należytego wyjaśnienia podstawy prawnej tego rozstrzygnięcia.

Zgodnie z art. 448 k.c. w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. W związku z tym Sąd Okręgowy winien był wyjaśnić dlaczego uznał kwotę 20.000 zł jako zadośćuczynienie za krzywdę dla każdego z powodów z osobna za kwotę odpowiednią w rozumieniu tego przepisu, czego nie uczynił.

Trzeba w tym miejscu podnieść, że zasądzenie zadośćuczynienia ma charakter fakultatywny i od oceny sądu należy przyznanie pokrzywdzonemu ochrony w tej formie, nawet jeśli spełniona została przesłanka w postaci bezprawności naruszenia dobra osobistego. Nie oznacza to jednak dowolności. Podstawowym kryterium jest rozmiar i intensywność doznanej krzywdy, rodzaj i charakter, długotrwałość ujemnych przeżyć (ocenianych według miar zobiektywizowanych). Chodzi tu przede wszystkim o dolegliwości w postaci cierpień fizycznych czy psychicznych, a także o stopień negatywnych konsekwencji dla pokrzywdzonego, wynikających z dokonanego naruszenia dobra osobistego, w tym także niewymiernych majątkowo (np. utrata dobrego imienia prowadząca do zmniejszenia szans na realizację kariery zawodowej). Sąd Okręgowy w tym aspekcie poczynił lakoniczne ustalenia i to bez wskazania, na jakich dowodach zostały oparte.

Kolejną istotną przesłanką przy rozpatrywaniu roszczenia o zasądzenie zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych jest także stopień zawinienia po stronie sprawcy naruszenia. Sąd Okręgowy popełnił wprawdzie dość rozległe teoretyczne wywody na powyższy temat, jednakże nie znalazły one właściwego przełożenia na grunt okoliczności faktycznych przedmiotowej sprawy, a niektóre z nich wręcz do nich zupełnie nie przystają jak np. wywody dotyczące wzorca postępowania i okoliczności, w jakich działa sprawca z odrzuceniem właściwości związanych z osobowością sprawcy takich jak np.: jego charakter, nawyki, temperament, w sytuacji, gdy pozwanymi, którym zarzuca się zachowanie odbiegające od modelu wzorcowego są dwie osoby prawne – spółki prawa handlowego, a nie osoby fizyczne. Rozważania prawne w powyższym aspekcie sprowadziły się na gruncie przedmiotowej sprawy jedynie do sformułowania jednego zdania o treści: „Zasadność zasądzenia na rzecz powodów żądanego przez nich zadośćuczynienia została zatem wykazana w toku procesu” (str. 13 uzasadnienia, k. 287).

Doktryna wskazuje także na kryterium w postaci sytuacji majątkowej zobowiązanego, przy czym może ono mieć jednak tylko charakter posiłkowy, a nie decydujący o wysokości zadośćuczynienia. Sąd Okręgowy powyższego kryterium w ogóle nie wziął pod uwagę.

Trzeba także wskazać, że choć cierpień osób, którym wyrządzono krzywdę na skutek naruszenia ich dóbr osobistych nie można wymierzyć i wyrównać jednostkami pieniężnymi, to jednak w doktrynie i orzecznictwie jednolicie przyjmuje

się obecnie, że zadośćuczynienie pieniężne ma mieć przede wszystkim kompensacyjny charakter, a przy ustalaniu wysokości zasądzonej kwoty sąd powinien zachować umiar. Omawiana instytucja nie powinna zaś pełnić funkcji represyjnych (por. str. 1166-1169 System prawa prywatnego, C.H. Beck, t. 1. pod red. Marka Safjana, Warszawa 2007, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 2014-06-13, sygn. akt I ACa 176/14, LEX nr 1489038). Stąd roszczenie wynikające z art. 448 k.c. nie powinno być traktowane jako mające charakter lub choćby tylko aspekt penalny. Jego rola polega wyłącznie na zapobieżeniu trwania naruszenia i możliwego do osiągnięcia złagodzenia skutków negatywnych doznań, wynikających z naruszenia dóbr osobistych. Dlatego, oceniając zarówno możliwość zasądzenia, jak i wysokość odpowiedniej sumy pieniężnej, sąd musi wziąć pod uwagę kompensacyjny a nie represyjny charakter zadośćuczynienia.

Sądy mogą także kierować się, choć tylko posiłkowo, przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia sumami zasądzonymi z tego tytułu w innych bardzo zbliżonych przypadkach (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 2014-06-18, sygn. akt V ACa 81/14, LEX nr 1488638), lecz Sąd Okręgowy tego rodzaju porównań również nie poczynił.

Przy tego rodzaju roszczeniach konieczne jest jednak przede wszystkim ustalenie przez sąd rozmiaru krzywdy, jaka dotknęła danego powoda. Zwykle okoliczność zaistnienia krzywdy nie wymaga wiadomości specjalnych i może być ustalona w drodze dowodu z dokumentów, zeznań świadków i stron (por. wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 2014-06-10, sygn. akt I ACa 497/14, LEX nr 1500866), jednakże w przedmiotowej sprawie Sąd nie poczynił, ani ustaleń co do rozmiaru krzywdy każdego z powodów osobno, ani też ustalając, że doznali oni krzywdy nie wskazał w czym się ta krzywda przejawiała i nie wskazał dowodów, w oparciu o które fakt powstania krzywdy ustalił.

Sąd I instancji jako podstawową przesłankę zasądzenia zadośćuczynienia w kwocie 20.000 zł na rzecz każdego z powodów wskazał to, że jest to kwota niewygórowana, odpowiadająca statusowi ekonomicznemu i społecznemu powodów oraz prestiżowi, jakim się cieszą, odnosząc się wcześniej do kwestii krzywdy powodów jednym ogólnikowym stwierdzeniem zawartym na stronie 9 uzasadnienia, że zadośćuczynienie czyni zadość doznanej krzywdzie w postaci znoszenia nieprawdziwych, a przy tym szczególnie obraźliwych, ordynarnych i wręcz wulgarnych wypowiedzi na swój temat. Bez poczynienia wcześniej ustaleń na temat cierpień każdego z powodów związanych ze sporną publikacją, ich intensywności, długotrwałości, itp. Jak te cierpienia przełożyły się na ich życie codzienne, zdrowie czy ewentualnie pracę zawodową. Nie ma w aktach nawet dowodu, kiedy powodowie dowiedzieli się o spornym artykule.

Sąd wskazał także, że im wyższy prestiż społeczny osoby, której dobra osobiste naruszono, tym wyższa powinna być sankcja ekonomiczna za dokonanie naruszenie. Rację mają jednak skarżący, że żaden przepis prawa, orzecznictwo ani poglądy doktryny nie prezentują takiego poglądu, że im wyższy prestiż społeczny osoby, której dobra naruszono tym wyższe powinno być zadośćuczynienie. Ponadto Sąd Okręgowy w ogóle nie wskazał na czym oparł ustalenie, że prestiż społeczny obojga powodów oraz ich status majątkowy jest wysoki i pozostaje na takim samym poziomie w stosunku do obojga powodów.

Nie dość zatem, że Sąd Okręgowy zasądził zadośćuczynienie nie opierając się na istotnych przesłankach, to jeszcze argumentując jego wysokość statusem ekonomicznym powodów i ich wysoką pozycją społeczną, nie poczynił wcześniej żadnych ustaleń, nie powołał żadnych dowodów lub faktów nie wymagających dowodu na okoliczność statusu ekonomicznego powodów i ich prestiżu społecznego. Stąd nie wiadomo na jakiej podstawie przyjął, że kwota 20.000 zł w stosunku do statusu ekonomicznego każdego z powodów jest kwotą niewygórowaną.

Podobnie jest z kwestią winy pozwanych. Sąd wywodzi trafnie, że wysokość zadośćuczynienia zależna jest od stopnia winy, robi obszerne teoretyczne wywody na ten temat, ale nie odnosi ich potem jednoznacznie do okoliczności i faktycznych sprawy. Nie ocenia w sposób kategoryczny rodzaju winy, jaką w jego ocenie ponosi każdy z pozwanych od kotnych zasądził zadośćuczynienie.

Z powyższego zdaniem Sądu II instancji wynika, że nie została rozpoznana istota sporu jeśli chodzi o przyznanie zadośćuczynienia. W szczególności, że zarówno doznana krzywda, status ekonomiczny jak i prestiż każdego z

powodów mogą być odmienne, biorąc pod uwagę np. ich cechy osobowościowe, dotychczasowe doświadczenia, charakter wykonywanej pracy.

Racje ma skarżący, gdy zarzuca Sądowi Okręgowemu błędne ustalenie, że na domenie internetowej (...) doszło do publikacji materiału naruszającego dobra osobiste powodów, bowiem na domenie nie da się opublikować jakichkolwiek materiałów, a tym samym naruszyć niczyich dóbr osobistych. Domena internetowa to nazwa, pod którą kryje się strona www oraz adres poczty elektronicznej danego podmiotu (np. jeśli wpisze się poprawną nazwę domeny na pasku adresu przeglądarki i wcisnie się enter, to otworzy się strona, którą dana domena prezentuje). Oznacza to, że dana strona internetowa może mieć domenę, a tekst może być opublikowany na stronie internetowej, ale nie na domenie.

Niezrozumiałe jest także twierdzenie Sądu Okręgowego, że dowody zgłoszone już w odpowiedzi na pozew należało oddalić także z tego powodu, że zmierzały jedynie do przewlekłości postępowania, a ponadto uzasadnienie nie zawiera wyjaśnienia dlaczego Sąd Okręgowy uznał te dowody za nieistotne dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy nie odniósł się także do podnoszonej przez pozwaną kwestii nieprawidłowo uiszczonyj opłaty sądowej od pozwu oraz ewentualne konieczności (bądź jej braku) rozliczenia ww. opłaty w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.

Powyższe zdaniem Sądu Apelacyjnego nie może prowadzić do innego wniosku, jak tylko do stwierdzenia, że Sąd I instancji, mimo że był zobowiązany do wyjaśnienia motywów wydanego rozstrzygnięcia w sposób umożliwiający przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia, nie sprostał powyższemu obowiązkowi.

Reasumując dokonane przez Sąd Okręgowy ustalenia są niepełne, wybiórcze, a nawet sprzeczne ze sobą, a ocena dowodów i rozważania prawne są powierzchowne, wrywkowe, chaotyczne. Wskazują przepisy prawa, na których są oparte, lecz nie wyjaśniają w należyty sposób przyjętej podstawy prawnej wyroku. W ocenie Sądu Apelacyjnego takie uzasadnienie wyroku narusza zasady prawidłowej wykładni i obligatoryjnego wyjaśnienia wydanego orzeczenia. Uzasadniają one zatem zarzut naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. (por. wyrok SN2008.05.29, II CSK 39/08, LEX nr 420381). Jednocześnie zdaniem Sądu Apelacyjnego w przedmiotowej sprawie mamy także do czynienia z nierozpoznananiem istoty sprawy, o jakim stanowi art. 386 § 4 k.p.c. (por. np. orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1997 r., I CKN 312/97, z 19 lutego 2002 r., IV CKN 718/00, z dnia 18 marca 2003 r., IV CKN 11862/00, z dnia 20 lutego 2003 r., I CKN 65/01, z dnia 22 maja 2003 r., II CKN 121/01, niepublikowane i z dnia 10 listopada 1998 r., III CKN 792/98, OSNC 1999, Nr 4, poz. 83), a także w istocie z potrzebą przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. W tym stanie rzeczy wyrok Sądu I instancji w zaskarżonej części należało uchylić, uznając, iż przedwczesne jest dokonywanie ocen w zakresie podnoszonych w apelacji pozostałych zarzutów naruszenia prawa procesowego i materialnego. Pozwanego (...) S.A. określono w wyroku jako (...) S.A. z uwagi na to, że po wydaniu zaskarżonego wyroku nastąpiła zmiana w KRS firmy pozwanej spółki, co wynika z załączonego do akt odpisu pełnego z rejestru przedsiębiorców (k. 455).

Wskazać przy tym należy, że zdaniem Sądu Apelacyjnego, wydanie orzeczenia reformatoryjnego, w opisanych wyżej okolicznościach, przy braku dostatecznych ustaleń faktycznych oraz możliwości merytorycznej kontroli wniosku Sądu I instancji, leżącego u podstaw wydania zaskarżonego wyroku, stałoby w sprzeczności z wymaganiami stawianymi przez Europejski Trybunał Praw Człowieka w orzecznictwie ukształtowanym na gruncie art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności oraz z konstytucyjnymi zasadami prawa do sądu oraz instancyjności postępowania (patrz art. 78 i art. 176 ust. 1 Konstytucji RP), pozbawiając faktycznie strony jednej z instancji. Tymczasem treść art. 386 § 4 k.p.c. wskazuje w istocie na powinność uchylenia wyroku Sądu I instancji, w sytuacjach w przepisie tym określonych. Użyte we wskazanej normie pojęcie „możliwości” uchylenia wyroku nie oznacza swobody sądu II instancji. Należy bowiem mieć na uwadze, że w myśl art. 382 k.p.c. postępowanie apelacyjne ma co prawda charakter merytoryczny, i w tym znaczeniu jest przedłużeniem postępowania przeprowadzonego przed sądem I instancji, lecz Sąd w procesie cywilnym winien kierować się również wymogiem instancyjności. Oznacza to, że sąd odwoławczy nie może zastępować własnym orzeczeniem orzeczenia sądu I instancji, co mogłoby prowadzić do

sytuacji, w których sąd ten orzekałby jako jedna i ostateczna instancja (patrz tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 lipca 2007 r. III UK 20/07, OSNP 2008/17-18/264).

Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd Okręgowy będzie zobowiązany do dokonania prawidłowej i pełnej rekonstrukcji stanu faktycznego i jego subsumcji do miarodajnej normy prawa materialnego, odniesienia się do wszystkich zarzutów podnoszonych przez pozwanych, pamiętając, iż dwie podstawy rozstrzygnięcia - faktyczna i prawna powinny być spójne, tworząc logiczną całość.

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono stosownie do treści art. 108 § 2 k.p.c.